

Rolnummer 848
Arrest nr. 50/96 van 12 juli 1996

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 479 van het Wetboek van Strafvordering, gesteld door het Hof van Cassatie.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en L. De Grève, en de rechters L.P. Suetens, H. Boel, L. François, P. Martens, J. Delruelle, G. De Baets, E. Cerexhe, H. Coremans, A. Arts en R. Henneuse, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag

Bij arrest van 10 mei 1995 in zake R. Urbain en anderen, heeft het Hof van Cassatie de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 479 van het Wetboek van Strafvordering artikel 10 van de Grondwet, doordat het een beperkte categorie van personen het voordeel van de rechtspraak in twee instanties ontzegt ? »

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschied

Het Hof van Beroep te Bergen heeft bij arrest van 29 november 1989 R. Urbain, plaatsvervangend erevrederechter, P. Carlier en M. Laloux tot boetes veroordeeld wegens verscheidene overtredingen met name van de wetgeving inzake sociale zekerheid, in verband met de tewerkstelling van M. Roensmans in de hoedanigheid van jachtopziener door voornoemde personen. Het bedrag van de bijdragen, de bijdrageverhogingen en de verwijlrenten die aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid verschuldigd zijn en door het Hof van Beroep waren voorbehouden, werden door dat Hof in een tweede arrest van 13 juni 1994 gepreciseerd.

Aangezien de voornoemde personen zich in cassatie hebben voorzien tegen die twee arresten, stelt het Hof van Cassatie, als antwoord op een middel waarin het discriminerend karakter van artikel 479 van het Wetboek van Strafvordering wordt gekritiseerd - gelet op de ontstentenis van een dubbele aanleg - aan het Hof de prejudiciële vraag die hiervoor is weergegeven.

III. De rechtspleging voor het Hof

De expeditie van de verwijzingsbeslissing is op 30 mei 1995 ter griffie ingekomen.

Bij beschikking van dezelfde dag heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van de verwijzingsbeslissing is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 28 juni 1995 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 8 juli 1995.

De Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, heeft een memorie ingediend bij op 14 augustus 1995 ter post aangetekende brief.

Bij beschikkingen van 25 oktober 1995 en 25 april 1996 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot 30 mei 1996 en 30 november 1996.

Bij beschikking van 6 maart 1996 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 27 maart 1996.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de Ministerraad en zijn advocaat bij op 6 maart 1996 ter post

aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 27 maart 1996 :

- is verschenen :

. Mr. J. Sohier *loco* Mr. J. Bourtembourg, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers R. Henneuse en L.P. Suetens verslag uitgebracht;

- is de voornoemde advocaat gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

Bij beschikking van 22 mei 1996 heeft voorzitter M. Melchior de zaak voorgelegd aan het Hof in voltallige zitting.

Bij beschikking van 29 mei 1996 heeft het Hof de debatten heropend en de dag van de terechtzitting bepaald op 27 juni 1996.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de Ministerraad en zijn advocaat bij op 30 mei 1996 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 27 juni 1996 :

- is verschenen :

. Mr. J. Bourtembourg, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers R. Henneuse en L.P. Suetens verslag uitgebracht;

- is de voornoemde advocaat gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *In rechte*

- A -

Memorie van de Ministerraad

A.1. Artikel 479, waarin reeds bij de aanvang door het Wetboek van Strafvordering werd voorzien en dat het « voorrecht van rechtsmacht » instelt, vertaalt de zorg van de wetgever om de magistraten te beschermen tegen tergende of onbezonnen vervolgingen waaraan zij wegens hun ambt worden blootgesteld; bovendien heeft het de bedoeling de nadelen te vermijden die gepaard gaan met de berechting van een magistraat door een rechtscollege dat is samengesteld uit zijn collega's, of het nu gaat om toegeeflijkheid of om overdreven strengheid.

A.2. Het Hof heeft zich reeds in zijn arrest nr. 66/94 van 14 juli 1994 uitgesproken over de bestaanbaarheid van artikel 479 van het Wetboek van Strafvordering met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Het heeft de bijzondere regels die voor de magistraten inzake onderzoek, vervolging en berechting in aanmerking zijn genomen, verantwoord met de zorg hun een onpartijdige en serene rechtsbedeling te verzekeren.

A.3. De ontzegging van hoger beroep wordt, ten aanzien van de in artikel 479 van het Wetboek van Strafvordering bedoelde personen, verantwoord doordat zij een categorie van feitelijk verschillende personen vormen, die in rechte een gedifferentieerde behandeling verdienen wat de regels van de strafprocedure betreft.

Artikel 2 van het Aanvullend Protocol nr. 7 bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, dat voorziet in een dubbele aanleg, verbindt België momenteel niet en heeft dus geen rechtstreekse werking in de interne rechtsorde; het bepaalt bovendien verscheidene uitzonderingen op dat recht op een dubbele aanleg, wanneer wordt voorzien in een procedure die afwijkt van het gemeen recht, en met name voor de magistraten. Op dezelfde wijze heeft België bij artikel 14.5 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, dat eveneens voorziet in het recht op een tweede aanleg, voorbehoud gemaakt wat het voorrecht van rechtsmacht betreft dat van toepassing is op de ministers en magistraten.

Ten slotte werd herhaaldelijk gepreciseerd, en met name door het Arbitragehof (arresten nrs. 69/93 en 82/93), dat de regel van de dubbele aanleg geen algemeen rechtsbeginsel vormt.

Het onderscheid dat door de betwiste bepaling wordt gemaakt, kan niet worden beschouwd als zijnde onevenredig met het wettige doel dat door de wetgever wordt nagestreefd; het schendt artikel 10 van de Grondwet niet.

- B -

De prejudiciële vraag en de bepaling in het geding

B.1.1. Bij arrest van 10 mei 1995 stelt het Hof van Cassatie aan het Hof een prejudiciële vraag die als volgt is geformuleerd :

« Schendt artikel 479 van het Wetboek van Strafvordering artikel 10 van de Grondwet, doordat het een beperkte categorie van personen het voordeel van de rechtspraak in twee instanties ontzegt ? »

B.1.2. Artikel 479 van het Wetboek van Strafvordering bepaalt :

« Wanneer een vrederechter, een rechter in de politierechtbank, een rechter in de rechtbank van eerste aanleg, in de arbeidsrechtbank of in de rechtbank van koophandel, een raadsheer in het hof van beroep of in het arbeidshof, een raadsheer in het Hof van Cassatie, een magistraat van het parket bij een rechtbank of een hof, een lid van het Rekenhof, een lid van de Raad van State, van het auditoraat of van het coördinatiebureau bij de Raad van State, een lid van het Arbitragehof, een referendaris bij dat Hof, een generaal die het bevel voert over een divisie, een provinciegouverneur, ervan beschuldigd wordt buiten zijn ambt een misdrijf gepleegd te hebben dat een correctionele straf meebrengt, laat de procureur-generaal bij het hof van beroep hem dagvaarden voor dat hof, dat uitspraak doet, zonder dat beroep kan worden ingesteld. »

B.2.1. Het beroep in cassatie, dat tegen de arresten van het Hof van Beroep te Bergen van 29 november 1989 en 13 juni 1994 werd aangetekend, is ingesteld, enerzijds, door R. Urbain, ereplaatsvervangend vrederechter, die in die hoedanigheid aan het bij artikel 479 van het Wetboek van Strafvordering ingevoerde voorrecht van rechtsmacht is onderworpen, en, anderzijds, door P. Carlier en M. Laloux, die voor het Hof van Beroep werden opgeroepen met toepassing van de artikelen 226 en 227 van het Wetboek van Strafvordering betreffende de samenhang.

Hoewel de bewoordingen van de prejudiciële vraag uitdrukkelijk enkel artikel 479 van het Wetboek van Strafvordering vermelden, omvatten de woorden « een beperkte categorie van personen » - een algemene formulering waarvan de bewoordingen de draagwijdte niet beperken tot de enkele van een dubbele aanleg verstoken personen die in het genoemde artikel zijn vermeld -, zoals in de motieven van het arrest van 10 mei 1995 is aangegeven, zowel de werkende of de plaatsvervangende magistraten, die, zoals R. Urbain, voor het Hof van Beroep worden gedagvaard, als de andere personen, zoals P. Carlier en M. Laloux, die voor hetzelfde rechtscollege worden gedagvaard, dat beslist « bij een en hetzelfde arrest over de samenhangende misdrijven waarvan de stukken terzelfdertijd zijn voorgelegd » (artikel 226 van het Wetboek van Strafvordering).

B.2.2. De Ministerraad heeft de aangevoerde discriminatie enkel beschouwd in zoverre zij de categorie betreft waartoe R. Urbain behoort. Ter terechtzitting heeft hij echter gevraagd, mocht het Hof oordelen dat de vraag de categorie bedoelt waartoe P. Carlier en M. Laloux behoren, de debatten te heropenen om zich nader te verklaren over de discriminatie waarvan zij het slachtoffer zouden zijn.

Met het oog op de goede rechtsbedeling dient dat verzoek te worden ingewilligd.

Om die redenen,

het Hof

- gelast de heropening der debatten;
- nodigt de Ministerraad uit een aanvullende memorie in te dienen tegen 15 september 1996;
- bepaalt de dag van de terechtzitting op 24 september 1996, om 14.30 uur.

Aldus uitgesproken in het Frans en in het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 12 juli 1996.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

M. Melchior